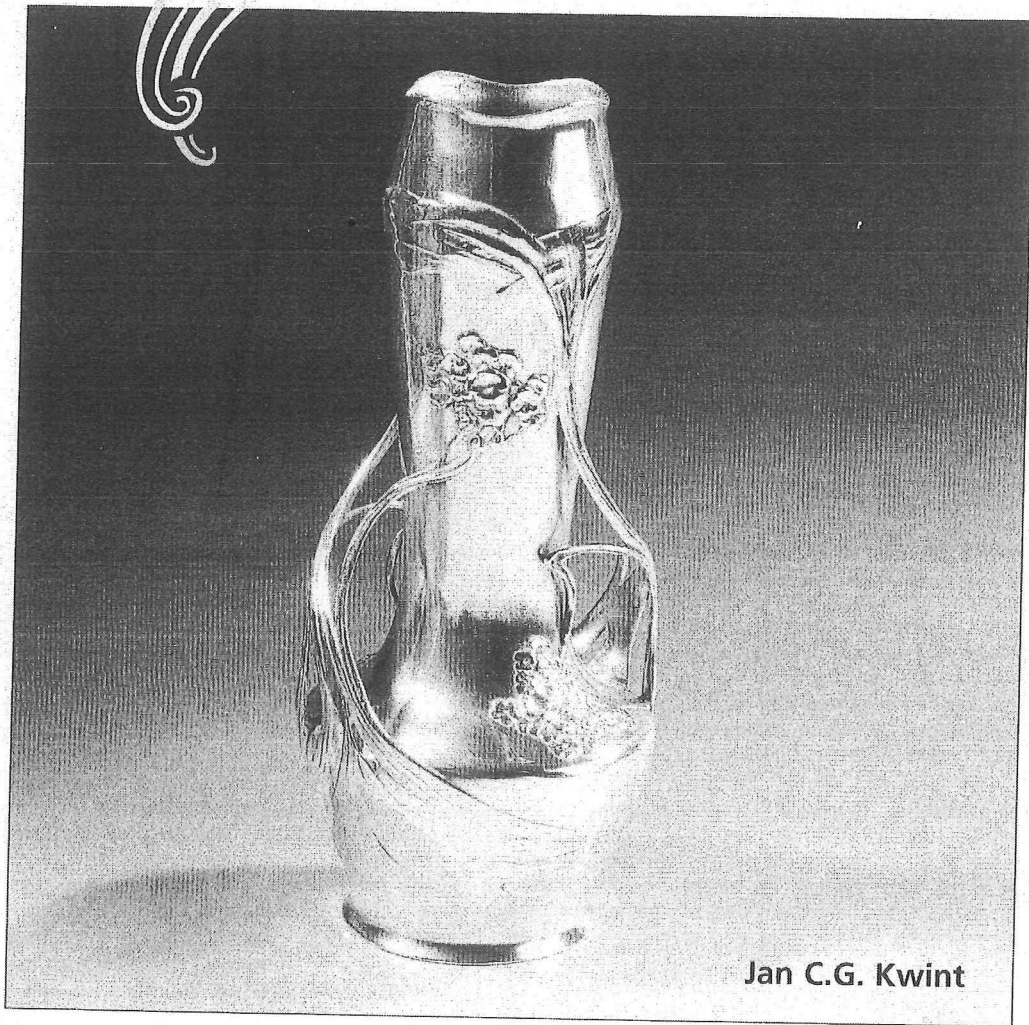

Eerste Nederlandse Fabriek
van kunstvoorwerpen in metaal

Maastricht 1903 - 1910

„URANIA“

Jan C.G. Kwint

UITNODIGING

TPG Post
Port betaald

fam- H.B. van Wijk
Gebroken Meeldijk 1
2988 CA RIDDERKERK

K

Frizo Kwant

SPZSSSCHAANTEK

Randweg IA
4104 AC Culemborg

Urania, kunstinfabriek in Maastricht

NAAMLÖÖZE
VENNOOTSCHAP

ERSTE NEDERL. FABRIEK
VAN KUNSTVOORWERPEN IN METAAL

TELEGRAM-ADRES:
URANIA-MAASTRICHT
TELEFOON N. 323

MAASTRICHT, 25/11 1920

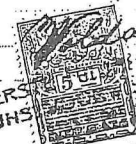
Rechnung für *Sittl.* *Calandenberg Maastricht*

Über die uns gütigst durch *bestell.*
Waren beschriebener uns, Ihnen nachstehend Rechnung zu erteilen, zahlbar

Verband per:

Zeichen	Stück	Gegenstand	Preis	Noteng
	1	Drehbank u. d. d. r. Geräter	fl.	100
	1	Edleipwaschine		8
		Putzmittel, Flachste, Einschlamm etc etc		7
	9,6	Nr. Einlegierung	1600	15,36
			fl.	1312

Rechnung 25. Nov. 1920 / 131.20
1 Juni 0.00
11 Juni 09.00
22.00.20

dabo

H. 4 Art. 4 Art. 5
 Hagezien in accord bevonden
 De Directeur-Bevonder,
Ammon

Verpackung wird billiger berechnet als gewöhnlich, wenn die Waren
 Reklamationen spätestens innerhalb sechs Tagen nach Empfang der Waren

Niets van deze uitgave mag worden veeelvoudigd en / of openbaar gemaakt worden, doormiddel van druk, fotokopie of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

No part of this book may be reproduced in any form, by print, photoprint or any other means, without written permission from the publisher.

Urania, kunstinfabriek in Maastricht

Voorwoord

Een viertal jaren geleden hebben mijn vrouw en ik op de markt in Nice een gegoten tinnen vaas in de 'Art Nouveau'-stijl aangekocht.

De schoonheid en fraaie vormgeving hebben hierbij een niet onbelangrijke rol gespeeld, maar belangrijker was het merk dat op de vaas was aangebracht "HOLLAND URANIA".

De verwijzing naar Holland bracht ons op de gedachte dat er rond 1900 in Nederland een kunstinfabriek moest zijn geweest die artikelen in de 'Art Nouveau'-stijl produceerde. Vanaf dat moment hebben "HOLLAND URANIA" en haar artikelen ons niet meer losgelaten.

We zijn op zoek gegaan naar informatie over de fabriek die blijkens onze aankoop bekend zou moeten zijn onder de naam "HOLLAND URANIA".

Al vrij snel werd duidelijk dat er vrijwel niets te vinden was: het is net of na het verdwijnen van de fabriek ook alle sporen van het bestaan ervan zijn uitgewist. De weinige informatie die wij hebben kunnen traceren komt voornamelijk uit Duitsland, van het Sociologisch Centrum in Maastricht en het Stadsarchief van Maastricht.

In 1998 heeft de journaliste Monique Evers in het Dagblad De Limburger aandacht besteed aan deze - zeker voor

Maastricht - belangrijke fabriek uit de zogenaamde 'Art Nouveau'-tijd.

Na het verschijnen van dit artikel is er via lezers van het Dagblad De Limburger meer informatie losgekomen.

Bij het verzamelen van gegevens hebben wij veel medewerking gekregen van de antiquair Maurice Bartels uit Maastricht, het Stadsarchief van Maastricht, de kunsthistoricus Robert Erb uit Westland/Sylt. De heer Erb heeft in een tijdsbestek van 50 jaar een schitterende collectie opgebouwd van ca. 130 st. Ook het museum Dormagen-Zons heeft een grote collectie Urania objecten.

Ondanks alle naspeuringen tot dusver blijven er veel vragen onbeantwoord. Waarom is er zo weinig bekend in Nederland, hoeveel personeel heeft er in de fabriek gewerkt, welke ontwerpers hebben voor deze fascinerende artikelen gezorgd, is er ooit een productcatalogus uitgegeven... etcetera.

Wij vertrouwen erop dat dit boekje uw belangstelling zal opwekken en dat daardoor nog veel nieuwe feiten aan het licht zullen komen. Wij hopen dan in een volgende druk die nieuwe gegevens te kunnen verwerken.

Culemborg, april 1999.
Jan.C.G.Kwint

Inleiding

Omstreeks 1900 was er in de ons omringende landen zeer veel belangstelling voor fraai vormgegeven artikelen passend in de 'Art Nouveau'-stijl. Met name gegoten tinnen artikelen waren populair. Dit laatste is niet vreemd, als u zich bedenkt dat het materiaal tin zich bij uitstek leent voor gieten in de meest grillige vormen en voldoende stijfheid heeft om fraai af te werken.

Het is dan ook geen wonder dat er rond 1900 veel fabrieken ontstonden die zich met de lucratieve productie van kunsttinnen artikelen gingen bezig houden. De dadendrang van de toen bestaande ontwerpers en fabrikanten was bijzonder hoog. In Duitsland zijn er zeker een dertigtal te noemen waarbij namen als WMF, Orivit, Osiris en Kayser Zinn de bekendste zijn. Vooral in de omgeving van Krefeld waren zeer goede vaklieden aanwezig. In Nederland moeten we wachten tot 1903. In dat jaar werd in Maastricht de eerste kunstinfabriek in Nederland opgericht onder de volgende naam:

Urania Eerste Nederlandse fabriek van kunstvoorwerpen in metaal Maastricht

Blijkens de archieven van de gemeente Maastricht en het "Adresboek van Maastricht en omstreken" was de fabriek gevestigd op het volgende adres:

Scharnderweg 4 Maastricht (stadsdeel Amby)

De geraadpleegde bronnen noemen ook de adressen Bergerstaat 4 en Scharnderweg 00. Dit hoeft niet te wijzen op verhuizingen. Waarschijnlijker is het dat de verschillende adressen het gevolg zijn van veranderingen van de straatnamen en -nummering.

Naast de fabriek aan de Scharnderweg was er een depot dat gevestigd was aan de Spilstraat 25 te Maastricht.² Dit depot werd beheerd door de heer H. Lodewick. Verder nog een toonkamer in Berlijn en Aken.

Ontstaansgeschiedenis³

Door de gunstige ligging van Maastricht aan de Maas, de aanwezigheid van kolen voor de energievoorziening en de aanwezigheid van "goed zand", heeft Petrus Regout in 1834 de Sphinx opgericht. Petrus Regout heeft er bovendien voor gezorgd dat er heel veel nevenbedrijven zijn gekomen. Daaronder bevinden zich vele ceramische bedrijven, maar ook bedrijven op het terrein van de glasproductie. Hierdoor ontstond er rond Maastricht en vlakbij in Duitsland een situatie waarin er voldoende geschoold en industrie-minded personeel voorhanden was.

Petrus Regout was naast een buitengewoon gedreven en begaafd man ook een man met een groot gezin. Veel van zijn kinderen waren op een of andere wijze met de bedrijven verbonden.

Eén van zijn zonen was Hubert E.T. Regout die gehuwd was met Marie M.Th.L. Kersten. Zij woonden in Maastricht en op 26 december 1858

kregen zij een zoon met de naam Hubert Dieudonné Frederik Regout. Blijkens de bronnen waren beide ouders op dat moment zonder beroep.

Hubert Dieudonné Frederik Regout, kleinzoon van Petrus Regout, werd ingenieur van beroep. Hij huwde Clara Polis, een vrouw uit een voornaam geslacht in Frankrijk.⁴ Op 24 april 1903 richtte hij de NV "Kunstzinn" (= kunsttin) te Maastricht op, waarschijnlijk door het grote geld dat lokte. Als enige medevennoten worden genoemd de Valkenburgse arts dr. Emile Herman en de werkmeester Karl Watzal, eveneens wonende te Valkenburg.⁵

Op 24 november 1903 richtte Frederik in zijn eentje de: NV "Urania", eerste Nederlandse fabriek van kunst en luxe artikelen in metaal te Maastricht op. De statuten en williging staan gedaateerd op 9 november 1903. De vennootschap wordt aangegaan voor ca 30 jaar en het aanvangskapitaal was f 45.000 verdeeld over 90 aandelen, groot f 500.⁵

De medevennoten van de eerder opgerichte NV "Kunstzinn" worden in deze transactie niet genoemd. Zij waren dus geen vennoten meer of Frederik had volmacht gekregen deze stappen te ondernemen. Of zij op een andere manier aan de NV "Urania" deelnamen is niet bekend. Er zijn aanwijzingen dat de fabriek al voor 24 november 1903 onder de naam "Ambyrtin" opereerde. Uit documenten blijkt dat de arbeidsinspectie op 19 maart 1903 toestemming heeft verleend, hoewel de officiële vergunning pas in mei 1904 afkwam door het in gebreke blijven om gegevens in te sturen.⁶

Omvang van de fabriek

Over de omvang van de fabriek is weinig tot niets bekend. Gezien het assortiment aan artikelen, de ingenieuze ontwerpen, de uitvoering en afwerking moet toch gedacht worden aan een fabriek van enige importantie. De huidige maatstaven als norm genomen, zou gedacht kunnen worden aan het volgende:

- Directie:
 - Algemeen directeur
 - Technisch directeur of bedrijfsleider
 - Economisch directeur of verkoopleider

- Administratieve afdeling (2 man)
- Ontwerp afdeling gevormd door ongeveer 2 hoog gekwalificeerde ontwerpers
- Modellen- en mallenmakerij voor de vervaardiging van hulpgereedschap (6 man)
- Tingieterij (3 man)
- Afwerkerij voor het afbramen en fatsoeneren (12 man)
- Soldeerderij belast met het samenstellen van componenten (4 man)
- Polijsterij (8 man)
- Inpak- en verzendafdeling (2 man)
- Huishoudelijke dienst voor het schoonmaken, (2 man)

Uitgaande van bovenstaande inschatting zouden er op het hoogtepunt van de fabriek tussen de 40 en 50 mannen en vrouwen gewerkt kunnen hebben. Het aantal vrouwen zal betrekkelijk gering zijn geweest. In die tijd was het gebruikelijk vrouwen enkel te belasten met administratieve en huishoudelijke taken. Er zullen naar verhouding veel jongeren van net boven de 12 gewerkt hebben vanwege de lagere loonkosten die zij met zich meebrachten.

De veronderstelling dat er tussen de 40 en 50 werknemers werkzaam kunnen zijn geweest wil niet zeggen dat het hier om vast personeel gaat dat volledig bij "Urania" in dienst was. Het was namelijk heel gebruikelijk om personeel tijdelijk in te huren voor een korte periode of voor slechts één dag.

De enige feitelijke aanwijzing voor het aantal personeelsleden stamt uit 1908; een jaar dat waarschijnlijk al een moeilijk jaar was voor de fabriek. Uit dat jaar dateert een opgave aan de arbeidsinspectie. Hieruit blijkt dat het totale aantal vaste medewerkers, uitgezonderd het administratieve personeel, bestond uit 2 volwassen mannen, 5 jongens van 12-16 jaar en 1 vrouw van boven de 16 jaar.⁷ Het is waarschijnlijk dat het hier om Limburgers uit de omgeving ging, maar het is niet uitgesloten dat het gespecialiseerde personeel uit het nabije Krefeld kwam.⁸

Documenten over de periode na 1908 zijn er vrijwel niet. Het enige dat nog gevonden is, is een verkoopfactuur van machines daterend uit 1910.

Gespecialiseerd personeel

In het voorgaande is kort ingegaan op het aantal personeelsleden en hun functie, maar de vakinhoudelijke kant is nog onderbelicht gebleven.

Afgaande op de complexe vormen van veel artikelen van "Urania" moeten zij gemaakt zijn volgens de 'verloren was methode'. Deze eeuwenoude methode is zonder deskundigheid en ervaring niet uit te voeren. Dit betekent dat er een aantal specialisten bij Urania gewerkt moeten hebben.

Gelet op de schitterende vormgeving en uitvoering van de voorwerpen zouden de volgende conclusies kunnen worden getrokken:

- Urania heeft hoog gekwalificeerde ontwerpers in dienst gehad,
- Urania heeft, zoals dat in die tijd wel meer gebeurde, de ontwerpen gekocht,
- Urania heeft samengewerkt met andere kunttinfabrieken.

Daargelaten welke conclusie feitelijk de juiste is, feit blijft dat de ontwerpen aantonen dat de ontwerper(s) goed op de hoogte waren met de stijlkenmerken uit die tijd. De voorwerpen geven dat overduidelijk weer.⁹ Naar alle waarschijnlijkheid heeft de bekende Duitse ontwerper Friedrich Adler ook voor Urania gewerkt.¹⁰ Zo is er een opvallende overeenkomst tussen sommige voorwerpen van "Urania" en veel voorwerpen die deze ontwerper heeft gemaakt voor Osiris, Orivit en anderen.

Urania voorwerpen: de toegepaste materialen en afwerking

Bij de vervaardiging van de voorwerpen is gebruik gemaakt van tin met een hoog antimoon gehalte ($\pm 6\%$). Zoals eerder opgemerkt moest het materiaal goed te gieten zijn om de grillige vorm te vullen. Bovendien mochten er geen luchtbellens (zogenaamde gietgallen) ontstaan. Dit betekent dat tin bij uitstek geschikt was. Een tweede eis waaraan het materiaal moest voldoen was dat

het hard en stevig was. Om die reden is antimoon aan het tin toegevoegd. Het hoge percentage antimoon gaf niet alleen de gewenste hardheid, maar maakte het ook mogelijk de voorwerpen naar een zilverkleur te polijsten. In Duitsland wordt dit materiaal dan ook "Zilber-Zinn" genoemd.

Het is niet bekend bij welke leverancier(s) het ruwe materiaal werd ingekocht. Het kan bij Biliton in Arnhem zijn geweest, maar het ligt meer voor de hand dat het ruwe materiaal in Krefeld werd gekocht. In Krefeld waren de materialen met die legering namelijk bekend, zodat ze zelf niet aan het mengen behoefden te slaan.

Bij de vervaardiging van de Urania voorwerpen werd ook glas en kristal toegepast. Deze materialen werden waarschijnlijk bij één van de fabrieken van de familie Regout afgenomen. Verder werd er ook wel samengewerkt met anderen zoals Loetz Witwe uit Oostenrijk.

Naast de hiervoor genoemde "Zilber-Zinn" voorwerpen heeft Urania ook andere voorwerpen geproduceerd. Het betreft hier in eerste instantie verzilverde en vergulde voorwerpen. Bovendien zijn er enkele vertinde en verzilverde messing voorwerpen bekend.

Urania voorwerpen: hun merking.

Zoals eerder opgemerkt heeft Urania zich beziggehouden met het produceren van kunstvoorwerpen in de ruimste zin. Veel voorwerpen van "Urania" zijn niet gemerkt. De reden hiervoor is niet bekend. Een mogelijke reden zou kunnen zijn dat men op de arbeidskosten wilde besparen. Merking was namelijk een aparte bewerking en koste geld. Dat kan de reden geweest zijn dat bij de objecten gemerkt met Juventa het merk in de gietmal werd aangebracht waardoor het werd meegegoten. Ter vergelijking een kleine opsomming van de gevonden merkingen:

Merk

- URANIA met art.nr.

Type merking

Afgeslagen

Merk

- HOLLAND URANIA met art.nr.

Type merking

Afgeslagen

Merk

- URANIA HUTTON SHEFFIELD met art.nr. (Speciaal gemaakt voor Hutton)

Type merking

Afgeslagen

Merk

- "Kunstzinn" Maastricht

Merk

- "JUVENTA" PRIMA METAL.

Type merking

Meegegoten

Urania voorwerpen: het afzetgebied

Voor zover na te gaan is, zijn Urania voorwerpen voornamelijk geëxporteerd naar Duitsland, Engeland en Frankrijk. De afzet in Nederland is niet groot geweest en beperkt gebleven tot de zuidelijke provincies.

De huidige situatie wijkt niet veel af van die tussen 1903 en 1910. In Duitsland, Engeland en Frankrijk is Urania momenteel een begeerd collectors item dat gelijk staat met verwante merken als WMF, Orivit en Osiris. In Nederland is Urania tot nu toe nog niet doorgebroken.

¹ "Adresboek van Maastricht en omstreken" door H.F. van den Eerenbeemt van 1905 onder de zakenru-briek. In hetzelfde adresboek van 1905 wordt op blz. 365 de Bergerstraat 4 genoemd en op nr. 16 de heer K. Watzal, de medevennoot en technicus. In 1908 wordt als adres de Scharnderweg 4 opgegeven. Zie ook de foto's.

² Momenteel is er in het pand aan de Spilstraat 25 een damesmodezaak gevestigd.

³ "Maastricht" door Dr. H.C.W. Roemen van 1937.

⁴ Zie de geboorteakte. Beide ouders waren zonder beroep. De vader was 29 jaar. Zie ook de genealogie van de familie Regout. Op pagina 40 wordt onder VI gesproken over Frédéric Regout. Hij trouwde met Clara Polis, dochter van Clement Polis. De laatste was 'avocat general' te Parijs en stond te boek als een vermogend man. Frédéric overleed op 79-jarige leeftijd te Gouda. Zie ook de familiefoto's.

⁵ Staatscourant 1903, nr. 103, pagina 416, nr. 274. Bijvoegsel staatscourant van 1903, nr. 289, pagina 1177, nr. 756. Statuten en williging op 9 november 1903.

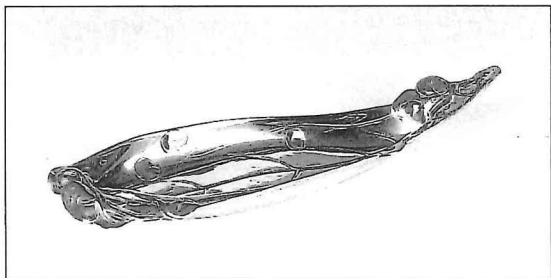
⁶ Arbeidsinspectie nr. 922, Rijkstoezicht op fabrieken en Werkplaatsen te Breda.

⁷ "Statistische gegevens omtrent de naleving der arbeidswet in de gemeente Amby".

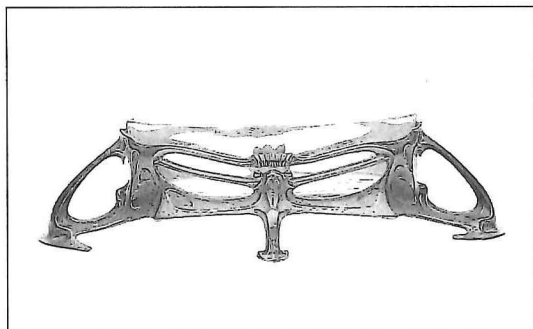
⁸ Zie de catalogus "Kunst um 1900". Magdenburger Museen, seite 92.

⁹ "Lampen und Leuchter" van Wolf Ueker, pagina's 220 en 221. "Friedrich Adler zwischen Jugendstil und Art Déco", door Arnoldsche, pagina's 154, 155, 192 t/m 194.

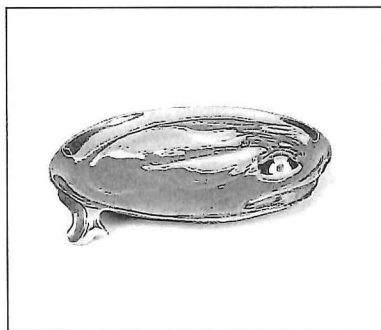
¹⁰ Zie "Spurensuche Friedrich Adler" van 28/09/1993 en het antwoord hierop van Dr. J.C.G.M. Jansen, directeur van het Sociaal Historisch Centrum, van 14 oktober 1993.

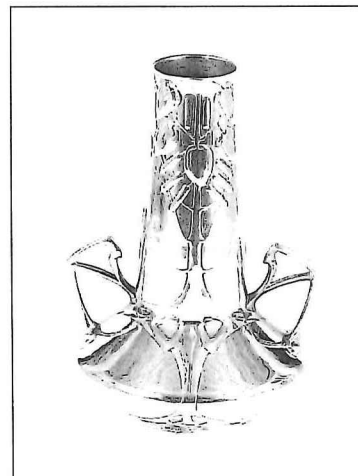
Tray for pens, with nude, l=39 cm, marked URANIA, nr. 1010
Collection Trix Kwint

Jardinère, with two handles, glass inlay, dim. 9 x 34 x 9,7 cm,
marked Urania nr. 1011
Book Friedrich Adler, Arnoldsche

Visiting card tray, with nude, l=18 cm,
marked URANIA, nr 1033
Collection Trix Kwint

Flower Vase, h29 cm marked URANIA, nr. 1034
Collection Mr. Robert Erb Westland/Sylt Germ.

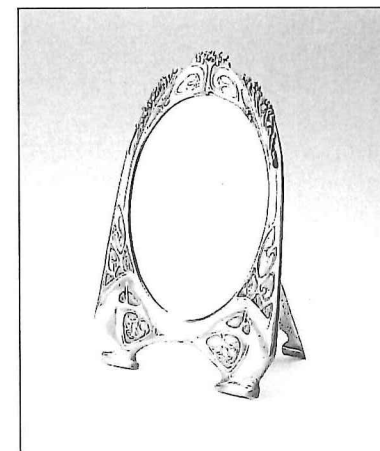
Vase, with two handles h 21 cm, marked URANIA, nr. 1051
Collection Trix Kwint

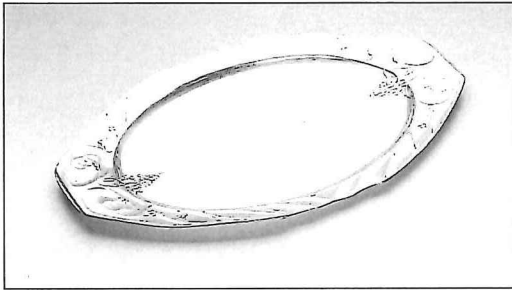
Tea and Coffee service
Tray, 45x28 cm marked HOLLAND URANIA nr. 1040 5
Coffee Pot, marked HOLLAND URANIA nr. 1041
Tea Pot, marked HOLLAND URANIA nr. 1042
Sugar Basin, marked HOLLAND URANIA nr. 1043
Cream Jug, marked HOLLAND URANIA nr. 1044
Collection Trix Kwint

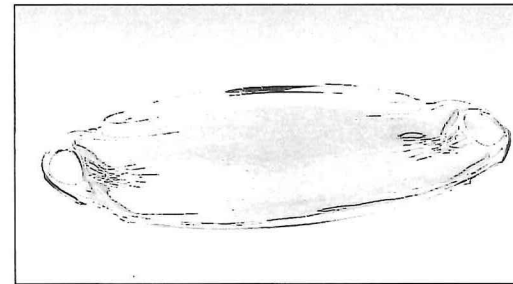
Candlestick, for arms, gilded, h37 cm,
marked URANIA, nr. 1013 48
Book Friedrich Adler, Arnoldsche

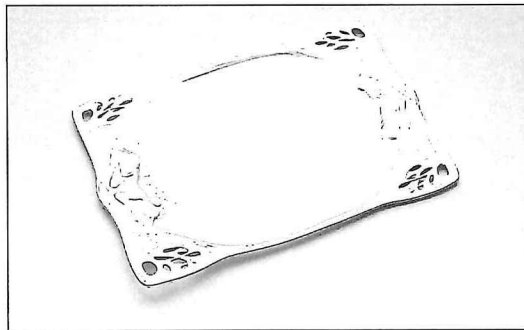
Toilet Mirror, dim. 30 x 22 cm, marked URANIA nr. 1057
Book Friedrich Adler, Arnoldsche

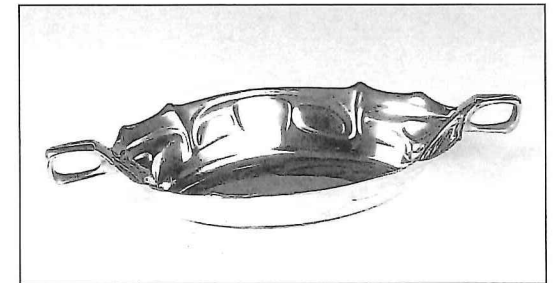
Tray with glass inlay, 35,8 x 25,2 cm, marked URANIA nr. 1078
Book Friedrich Adler, Arnoldsche

Tray, oval 48 x 31 cm, marked URANIA, nr. 1105 5
Collection Trix Kwint

Tray, 47,5 x 29 cm, marked URANIA HUTTON SHEFFIELD
nr. 1097
Book Friedrich Adler, Arnoldsche

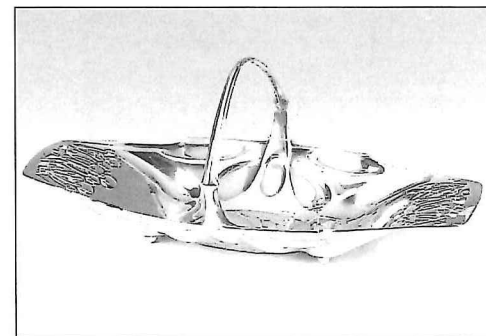
Cake Dish, with two handles, marked URANIA, nr. 1111
Collection Trix Kwint

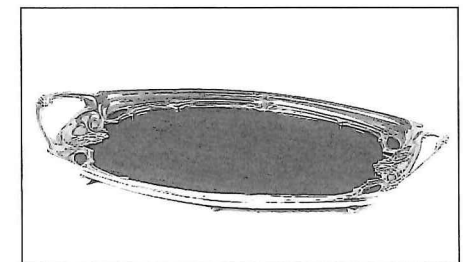
Bisquits box, h18 cm, diam. 15 cm marked
URANIA, brass and pewter, silverplated.
Collection Trix Kwint

Jug, h13,5 cm, diam. 8 cm marked URANIA,
nr. 1104
Collection Trix Kwint

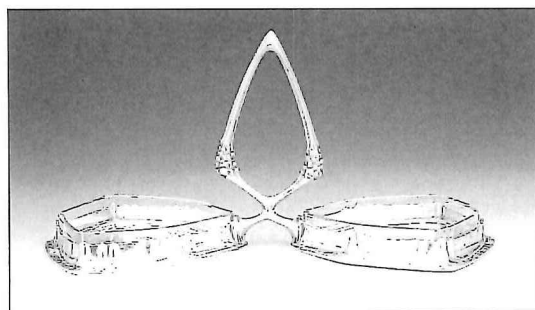
Cake Basket, 36 x 19 cm, marked URANIA, nr. 1112
Collection Trix Kwint

Tray, 53 x 30 cm, with two handles, mahogany
body, marked HOLLAND URANIA, nr. 1116
Collection Trix Kwint

Wine service, jug h33,2 cm diam. 15,5 cm, marked URANIA, nr. 1117, three cups h12,4 cm. diam 7 cm marked URANIA nr 1113 and a tray 50 x 29,5 cm nr. 1118
Book Friedrich Adler, Arnoldsche

Double Bonbon tray, with glass inlay, 18,2 x 36 x 18,5 cm, marked URANIA, nr. 1126
Book Friedrich Adler, Arnoldsche

Fruit basket, dim. 16,5 x 8 cm, Marked URANIA, nr. 1131
Collection Mr. Robert Erb Westland/Sylt Germ.

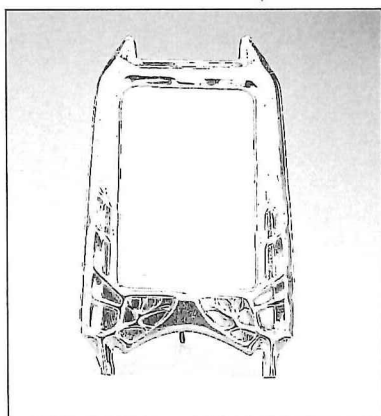
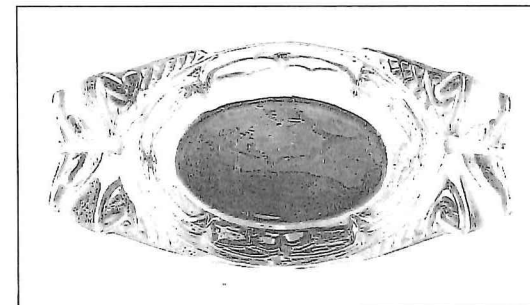

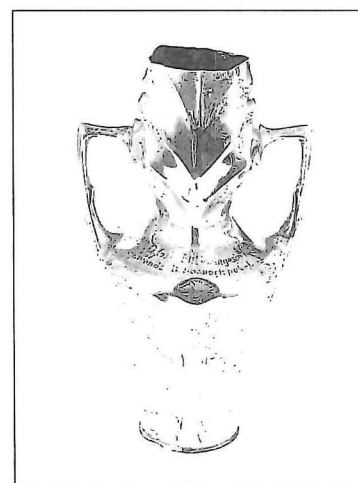
Photo Frame, 22,6x14,2 cm marked HOLLAND URANIA, nr. 1136
Book Friedrich Adler, Arnoldsche

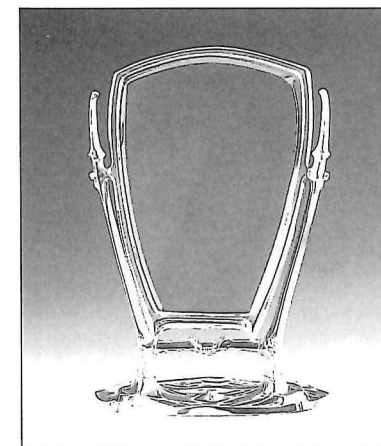
Cup with inscription, h37 cm, marked HOLLAND URANIA, nr. 1140
Collection Mr. Robert Erb Westland/Sylt Germ.

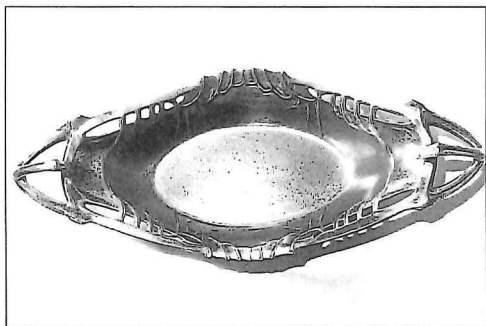
Cake or Fruit basket, dim 34x19x8 cm, marked HOLLAND URANIA, nr. 1150
Collection Mr. Robert Erb Westland/Sylt Germ.

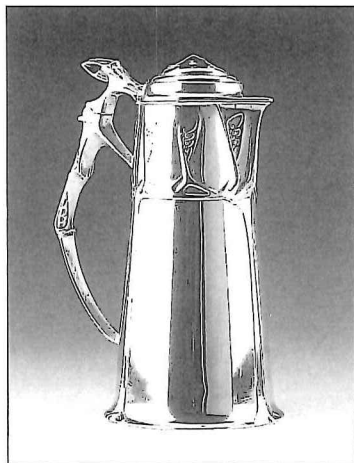
Flower vase, with two haandles, h 27,5 cm, marked URANIA nr 1152
Collection Trix Kwint

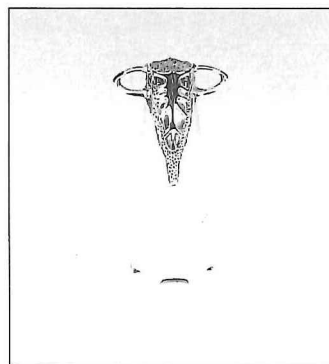
Toilet mirror, silver plated, designed by Friedrich Adler, marked URANIA, nr. 1155
Collection Trix Kwint

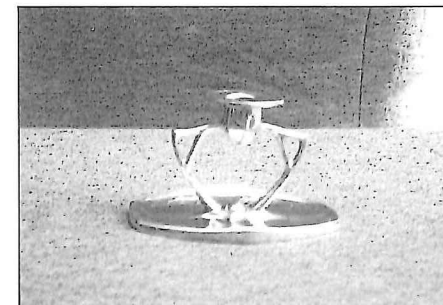
Cake Dish, dim. 39x16x7,5 cm, marked URANIA, nr.1165 B
Collection Trix Kwint

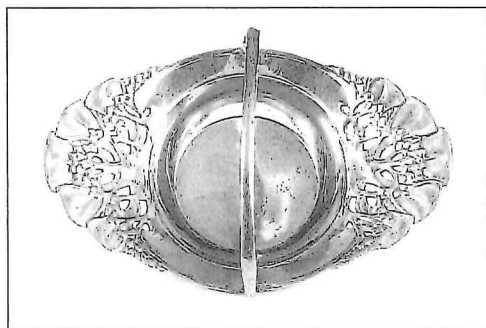
Wine Jug with handle, h26 cm, marked URANIA, nr. 1168
Collection Trix Kwint

Vase, 15,5 cm marked URANIA, nr. 1183
Collection Trix Kwint

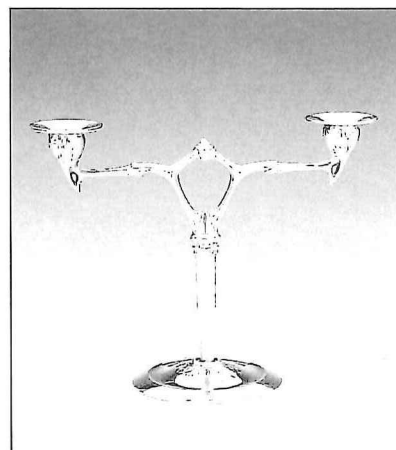
Candlestick, h9 cm marked URANIA, nr. 1195
Collection Trix Kwint

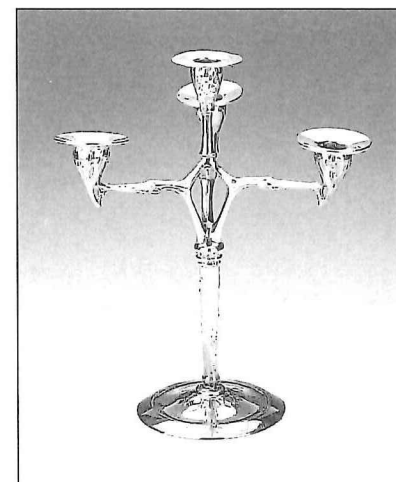
Cake or Fruit basket, dim 34,5x22x19 cm., marked URANIA, nr. 1174 7
Collection Mr. Robert Erb Westland/Sylt Germ.

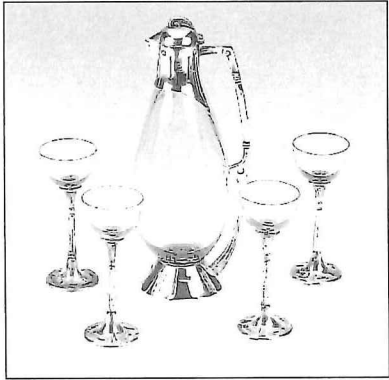
Cake or Fruitbasket, dim. 34,5x22x7cm, marked Holland URANIA, nr 1175
Collection Trix Kwint

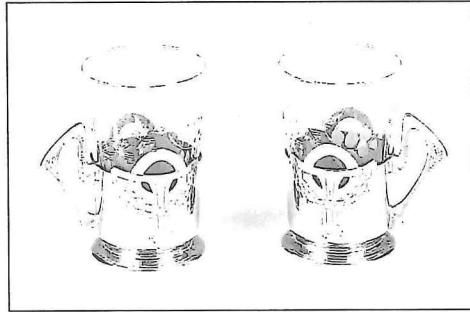
Candlestick, two arms, 29,5 cm, feet diam 12,3 cm, marked URANIA HUTTON SHEFFIELD, nr. 1207
Book Friedrich Adler, Arnoldsche

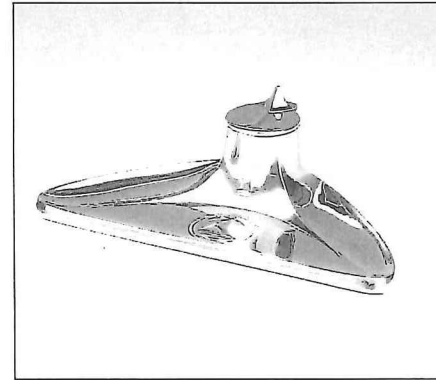
Candlestick, three arms h30,5 cm, no marks
Book Friedrich Adler, Arnoldsche 120 A?

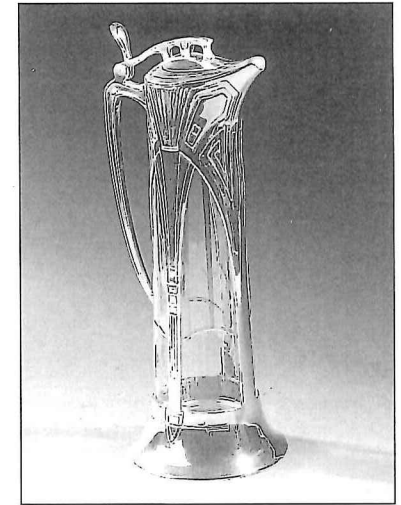
Liqueur set
Decanter, marked HOLLAND URANIA, nr. 1232
4 cups, marked HOLLAND URANIA, nr. 1233
Collection Trix Kwint

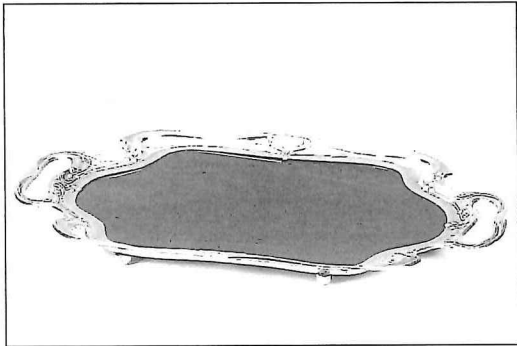
Tea glass Holder, marked URANIA HUTTON SHEFFIELD,
nr. 1245 Collection Trix Kwint

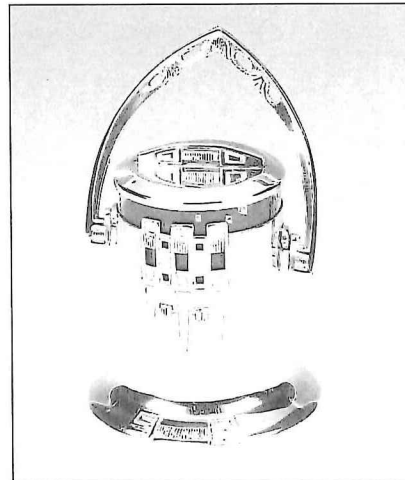
Inkwell, 25,5x13,5 cm, marked URANIA HUTTON
SHEFFIELD, nr. 1332
Collection Trix Kwint

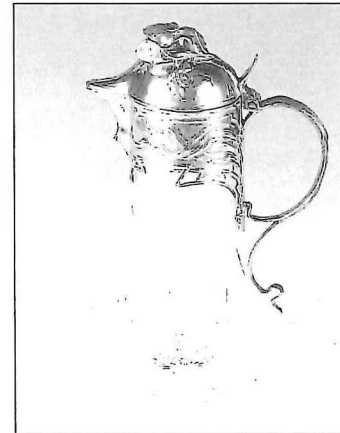
Decanter, handle, cristal glass pot and lid, h 36 cm,
marked HOLLAND URANIA, nr. 1373
Collection Trix Kwint

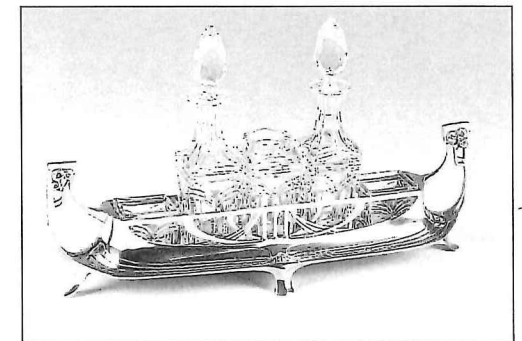
Tray, mahogany body, 50,5x32 cm, marked HOLLAND URANIA,
nr. 1281
Collection Trix Kwint

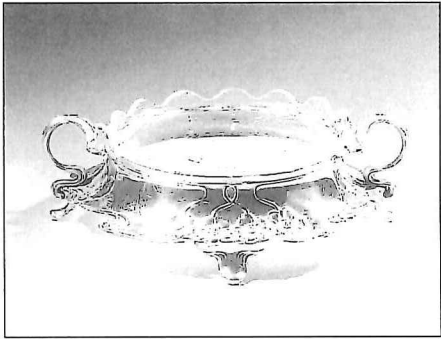
Cake Pot, round 15 cm h24 cm, marked HOLLAND
URANIA, nr. 1320
Collection Trix Kwint

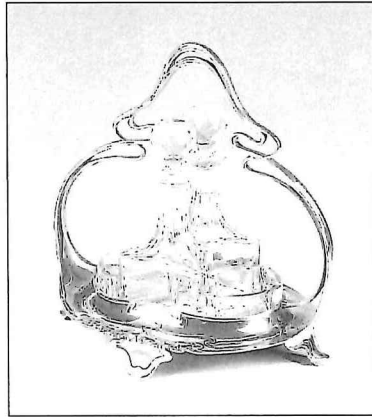
Wine Jug for white wine, marked
"JUVENTA"PRIMA METAL, incl. holder
for ice, h28 cm.
Collection Trix Kwint

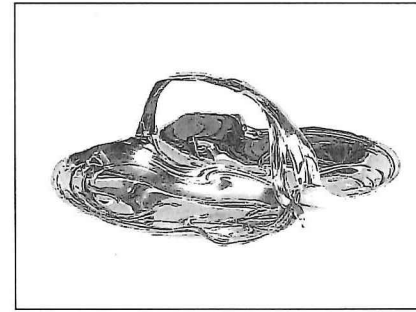
Sauce Bottle Holder, marked "JUVENTA"PRIMA METAL,
incl. two cristal Decanters,
Two cristal trays and cristal Spoon Holder.
Collection Trix Kwint

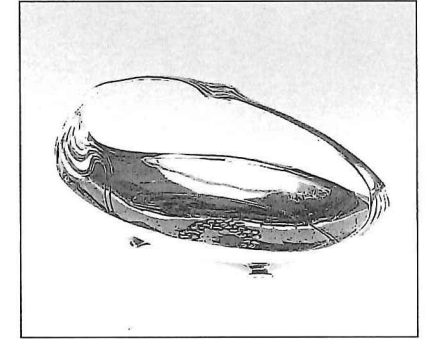
Bonbon dish, marked "JUVENTA"PRIMA METAL, with cut cristal glass inlay. Round 14 cm
Collection Trix Kwint

Sauce Bottle Holder, marked "JUVENTA"PRIMA METAL, incl. two cristal Decanters, And two cristal trays 20x15 cm, h21cm.
Collection Trix Kwint

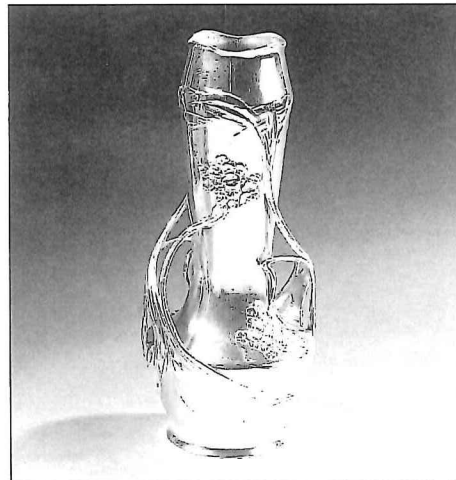
Double Bonbon Dish, dim. 28x24x10 cm. marked "JUVENTA"PRIMA METAL.
Collection Trix Kwint

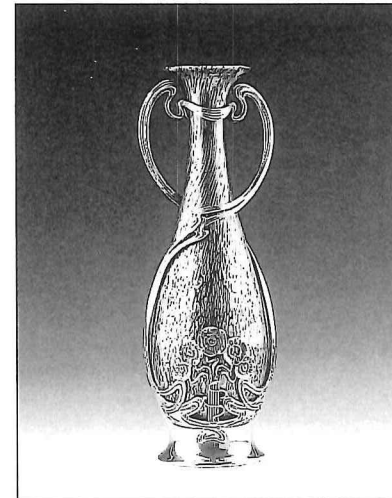
Cake Dish, with handle, dim 18,5x17,5x14 cm, marked "JUVENTA"PRIMA METAL.
Collection Trix Kwint

Bowl, two handles and cristal glass pot, marked "JUVENTA"PRIMA METAL, h34 cm
Collection Trix Kwint

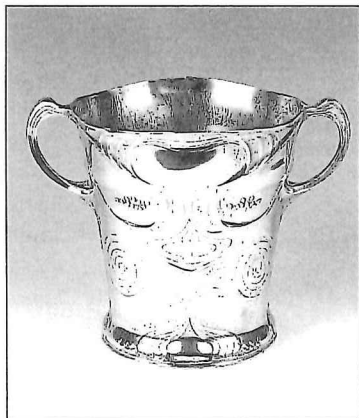
Flower vase, h35 cm, marked "JUVENTA"PRIMA METAL.
Collection Trix Kwint

Vase, Johann Loetz Witwe in frame, marked "JUVENTA"PRIMA METAL, h31 cm
Collection Trix Kwint

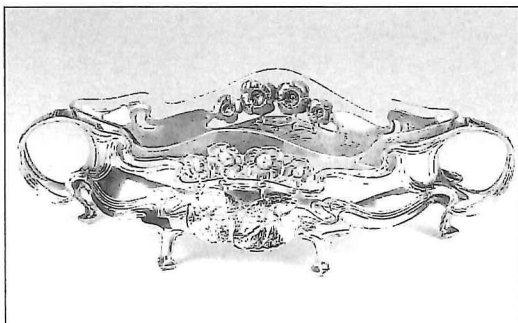
Jardinère with two handles, marked "JUVENTA"PRIMA METAL, glass inlay, 49x26 cm
Collection Trix Kwint

Cooler with two handles, marked
"JUVENTA"PRIMA METAL, h24 cm
Collection Trix Kwint

Bonbonpot, glass inlay and lid, marked
"JUVENTA"PRIMA METAL, round 16 cm
Collection Trix Kwint

Jardinière with two handles, marked "JUVENTA"PRIMA METAL,
glass inlay, 46x23,5 cm
Collection Trix Kwint

URANIA, PEWTER FACTORY IN MAASTRICHT

Preface

Four years ago, my wife and I bought an Art Deco style vase cast in pewter at the market in Nice. An important factor in buying the vase was its beauty and elegant design, but what was even more important was the trademark of "HOLLAND URANIA" imprinted on its surface. The reference to Holland gave us to believe that around the turn of the century there must have been a pewter factory in the Netherlands manufacturing products in Art Deco style. From that moment onwards, the name "HOLLAND URANIA" and its products have constantly preyed on our minds.

We went off in search of information about the factory which, according to the purchased item, must bear the name "HOLLAND URANIA". It soon became clear that hardly any information was available. It was as if all trace of the factory's existence had been obliterated after its closure. The negligible amount of information that could be unearthed originated in Germany, the Sociological Centre in Maastricht and the City Records Office in Maastricht.

In 1998, journalist Monique Evers in the Limburgs Dagblad newspaper placed this noteworthy Maastricht-based factory, dating from the

so-called Art Nouveau period under the spotlight. The appearance of the article drew a response by some readers, leading to additional information.

We were helped enormously in our investigations by antiquarian, Maurice Bartels from Maastricht, the Maastricht City Records Office and art historian, Robert Erb in Westland/Sylt. Over a period of 50 years, Erb has built up a marvellous collection of around 130 items. The Dormagen-Zons museum also houses a large collection of URANIA objects.

Despite all our detective work up to now, many questions remain unanswered. Why is so little known about the factory in the Netherlands, how many people worked in the factory, who was responsible for designing these fascinating works, was a product catalogue ever published, etc., etc?

We are convinced that this booklet will stir your interest and that many new facts will come to light as a result. We hope that we will be able to include this new information in a future edition.

Culemborg,
April 1999,
Jan C.G. Kwint

Introduction

Around 1900, in countries neighbouring the Netherlands, there was a great deal of interest shown in elegantly designed products fashioned in Art Nouveau style. Cast pewter items were particularly popular, not least because pewter lends itself in particular to casting in the most fantastic forms and also has a sufficient degree of rigidity to be finished exquisitely.

It is no surprise therefore that around 1900 a large number of factories came into existence engaged in the lucrative business of producing decorative products in pewter. The dynamism of the designers and manufacturers in that era was extremely high. In Germany alone there were around 30, of which the names WMF, Orivit, Osiris and Kayser Zinn are the most well-known. In particular, a large number of skilled craftsmen could be found in the vicinity of Krefeld.

The first pewter factory of its kind in the Netherlands (Maastricht) didn't come onto the scene until 1903. It went by the name of:

Urania
Eerste Nederlandse fabriek van kunstvoorwerpen in metaal Maastricht

(Urania
First Dutch factory of objects of art in metal Maastricht),

According to the City Records Office in Maastricht and the local address register of the time, the factory was located at the following address:¹

Scharnderweg 4
Maastricht (Amby district)

The sources consulted also specify addresses at Bergerstaat 4 and Scharnderweg 00. This does not necessarily mean that the business moved, rather that the different addresses were a result of changes in street names and numbers. In addition to the factory on the Scharnderweg, the company also had a depot situated at Spilstraat 25 in Maastricht². The depot was managed by Mr H. Lodewick. Also two showrooms in Germany, Berlin and Aken.

History of its origins³

In view of Maastricht's favourable position on the River Meuse, the proximity of coal for energy and the presence of 'first-rate sand', Petrus Regout founded the Sphinx factory in 1834. What's more, Petrus Regout was also responsible for attracting many other industries including many ceramic companies and those working in the production of glass. As a result, a situation arose in the environs of Maastricht and in nearby Germany where an adequately large skilled and industry-minded workforce became available.

As well as being a highly motivated and gifted man, Petrus Regout was a man with a large family. Many of his children became involved with other industries in other

ways. One of his sons was Hubert E.T. Regout, who was married to Marie M. Th. L. Kersten. They lived in Maastricht and on 26 December 1858 became parents to a son with the name, Hubert Dieudonné Frederik Regout. According to documents, at the time, both parents were without an occupation.

Hubert Dieudonné Frederik Regout, grandson of Petrus Regout, became an engineer. He married Clara Polis, who came from a distinguished French family.⁴ On 24 April 1903 he founded the NV "Kunstzinn" in Maastricht, probably due to the large amounts of money it attracted. The only partners mentioned were the Valkenburg doctor, Dr Emile Herman and the work's manager Karl Watzal, likewise domicile in Valkenburg.

On 24 November 1903 Frederik established NV "Urania" in Maastricht, the first Dutch factory manufacturing art and luxury objects in metal. The articles of association are dated 9 November 1903. The company was inaugurated for a period of approx. 30 years and the starting capital amounted to NLG 45,000, divided amongst 90 shares of NLG 500 each.⁵

The partners in the aforementioned NV "Kunstzinn" are not mentioned in these transactions. They were either no longer partners or Frederik had been given the power of authority to take these measures. Whether they participated in any other capacity in NV "Urania" is not known.

There are indications that the factory operated under the name of "Ambyrtin" prior to 24 November 1903. Documents show that the labour inspectorate issued them with a license on 19 March 1903, although the official license was only given in May 1904, owing to the fact that the details had not been sent off.⁶

Factory size

Little or nothing is known about the size of the factory. In view of the product range, the ingenious designs, the processing and the finishing, the factory must have been of some significant

ce. Using today's standards, we can assume the following;

- Management
 - General manager
 - Technical manager or operations manager
 - Financial manager or sales manager
- Accounts department (2 employees)
- Design department made up of two highly qualified designers
- Modelling and moulding workshop for the manufacture of ancillary equipment (6 employees)
- Pewter casting workshop (3 employees)
- Finishing workshop for smoothing and shaping (12 employees)
- Soldering workshop responsible for the assembly of components (4 employees)
- Polishing shop (8 employees)
- Packaging and shipping department (2 employees)
- Cleaning staff (2 employees).

If we assume that this is a fairly accurate estimate, at its zenith the factory would have had between 40 and 50 men and women on its payroll. The number of women would have been considerably small: at that time it was usual to employ women only in administrative and cleaning capacities. Relatively many boys above the age of

12 years would have worked owing to the lower wage costs involved. The assumption that the company employed a workforce of between 40 and 50 does not mean that they would all have been permanent staff employed by "Urania". It was quite usual at the time to hire in casual labour for short periods or even for one day.

The only concrete indication of the number of employees dates from 1908, a year that was probably a difficult one for the business. A statement of the labour inspectorate of the same year specifies that the total number of permanent staff, excepting administrative staff, consisted of 2 adult men, 5 boys of between 12 and 16 years of age and a woman of 16 years or more.⁷ It is probable that these were local Limburg workers, but one should not rule out the possibility that skilled workers came from nearby Krefeld.⁸

Documents dating from the period after 1908 are almost non-existent. The only one that still exists is a sales invoice for machinery dating from 1910.

Skilled personnel

The previous section dealt with the size of the workforce and their responsibilities, but information relating to their professional skills does not feature.

Given the complex shapes of many of the "Urania" products, it is clear that they must have been made by the "lost wax process". This age-old process can only be performed with expertise and experience. This means that there must have been a number of specialists working at Urania.

Given the brilliant designs and construction of the objects, the following conclusions can be drawn:

- Urania employed highly qualified designers,
- Urania bought in its designs, as was quite common during this period,
- Urania co-operated with other pewter factories.

Whatever the actual conclusions are, the fact remains that the designs show that the designer(s) were well familiar with the characteristic styles of the period. The objects make this patently clear.⁹ In all probability, the famous German designer, Friedrich Adler, also worked for Urania.¹⁰ There is a striking similarity between some of the "Urania" objects and objects made by this designer for Osiris, Orivit and others.

Urania objects: materials used and finishing

In the manufacture of the objects, use was made of pewter with a high antimony content (approx. 6%). As has already been said, the material must have been able to cast well in order to achieve the fantastic shapes.

Furthermore, air-bubbles (or so-called casting cavities) were not allowed to develop. Tin was ideal for these purposes. A second requirement of the material was that it was hard and firm. For this reason antimony was added to the product. A high percentage of antimony not only ensures the required hardness, but also enables objects to be polished to a silver colour. For this reason, in Germany, the material is known as "Silber-Zinn".

It is not known from which suppliers the raw materials were bought. It might have been Biliton in Arnhem, but a more obvious source for materials would have been Krefeld.

In Krefeld, the alloy-based materials were already known, so that they didn't have to be specially mixed.

Glass and crystal were also used in the manufacture of Urania objects. These materials were probably bought in from one of the Regout family factories. Co-operative ventures with others also took place such as with Loetz Witwe from Austria.

In addition to the "Silber-Zinn" objects already mentioned Urania also produced other objects. In the first instance these were silver and gold-plated objects. A number of tin and silver-plated brass products are also known.

Voor inlichtingen:

**Randweg 1A
4104 AC Culemborg
Telefoon: (0)345-510281
Fax: (0)345-510463
Mobiel: (0)6-54608801**